

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL KONKURENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-1099 18, 22, 25, 28, 35, 36, 39, 49, 53
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 38¹ STRAIPSNIŲ PROJEKTO
(TAP-18-2016) (TAIS-18-12988(2))

2018-11-26 Nr. NV-3122

Vilnius

Rengėjas: Ūkio ministerija.

Tikslas: sustiprinti Konkurencijos tarybos (KT) įgaliojimus, vykdant Vyriausybės 2018 m. rugsėjo 26 d. pasitarimo sprendimą – pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus, kuriais būtų stiprinami Konkurencijos tarybos veikla ir įgaliojimai, siekiant efektyvesnės konkurencijos šalies rinkoje.

Esama situacija:

- nenumatytas KT valstybės institucijoms pateiktų išvadų ir pasiūlymų stebėsenos mechanizmas;
- KT turi teisę gauti paaiškinimus tik iš asmenų, susijusių su tikrinamų ūkio subjektų veikla;
- KT neturi įgaliojimų taikyti ūkio subjekto struktūrą keičiančias priemones, siekiant nutraukti Konkurencijos įstatymo pažeidimą;
- nenustatyta jokios atsakomybės už laikinųjų priemonių nesilaikymą, taigi ūkio subjektai neturi teisinių paskatų laikytis KT nustatyto laikino teisinių santykių sureguliuavimo, siekiant išvengti esminės žalos konkurencijai ar nepataisomų padarinių;
- nėra įtvirtintas atlyginimo už įrodymų pateikimą KT institutas, kuris sudarytų sąlygas asmenims pateikti KT įrodymus, kuriais pasinaudojusi KT galėtų atskleisti pavojingiausius konkurencijos teisės pažeidimus – konkurentų susitarimus dėl kainų, rinkos pasidalijimo, gamybos ar pardavimo ribojimo ir ne konkurentų susitarimus dėl perpardavimo kainų.

Esmė:

- pavesti KT atlikti valstybės institucijoms pateiktų išvadų ir pasiūlymų dėl konkurencijos ribojimų įgyvendinimo stebėseną;
- nustatyti, kad KT, atlikdama tyrimą, turi teisę gauti žodinius ir rašytinius paaiškinimus iš asmenų, galinčių turėti tyrimui reikšmingos informacijos, nes tam tikrais atvejais tyrimui reikalingos informacijos gali turėti ir kiti asmenys, kurie su ūkio subjektų veikla nesusiję;
- įpareigoti ūkio subjektus nutraukti konkurenciją ribojantį susitarimą ar piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi ūkio subjektų struktūrą keičiančiomis priemonėmis, įskaitant įpareigojimus parduoti įmonę ar jos dalį, ūkio subjekto turtą ar jo dalį, akcijas ar jų dalį, reorganizuoti įmonę, taip pat nustatyti šių įpareigojimų įvykdymo terminus ir sąlygas;
- nustatyti galimybę skirti vienkartinę baudą už šiuos procedūrinius pažeidimus, už kuriuos iki šiol nebuvo numatyta galimybė taikyti vienkartinių baudų: laikinųjų priemonių, ūkinės veiklos apribojimų ir prisiimtų įsipareigojimų nesilaikymą, įpareigojimų nutraukti pažeidimą nevykdymą. Visi šie pažeidimai susiję su tiesiogine įtaka konkurencijai rinkoje,

todėl už juos siūlama nustatyti iki 10 procentų bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais baudą;

- suteikti teisę KT skirti vienkartinę piniginę išmoką asmeniui, pateikusiam konkurenciją ribojančių susitarimų įrodymus, kuri sudarytų 1 proc. KT visų tyrime paskirtų baudų sumos, tačiau būtų ne mažesnė kaip 1000 eurų ir ne didesnė nei 100 000 eurų, ir kuri būtų mokama iš šiam tikslui skirtų valstybės biudžeto asignavimų;
- įsigaliojus įstatymui (t. y. nuo 2019 m. liepos 1 d.), Konkurencijos taryboje turėtų būti papildomai įdarbinti 1–2 teisės ir ekonomikos ekspertai, o tai 2019 m. pareikalautų nuo 12 tūkst. iki 25 tūkst. eurų, taip pat vienkartinėms piniginėms išmokoms asmenims, pateikusiems konkurenciją ribojančių susitarimų įrodymus, lėšų poreikis 2020 metais galėtų būti nuo 1 500 iki 100 000 eurų.

Derinimas:

- buvo pateikta derinti 12 suinteresuotų institucijų. Išvadas pateikė Teisingumo ministerija, Europos teisės departamentas, Finansų ministerija, KT ir Lietuvos pramonininkų konfederacija;
- KT derino be pastabų;
- aiškinamasis raštas papildytas atsižvelgus į Finansų ministerijos ir Europos teisės departamento pateiktas pastabas;
- Teisingumo ministerijos, Europos teisės departamento ir Lietuvos pramonininkų konfederacijos pastabos, į kurias neatsižvelgta, ir argumentai dėl jų pateikti derinimo pažymoje;
- Europos teisės departamentas atkreipia dėmesį, kad ūkio subjektai laikotarpiu iki EK pasiūlyme numatytų priemonių įgyvendinimo termino galėtų būti griežčiau kontroliuojami nei kitų ES valstybių narių konkurencijos institucijų kompetencijos srityje veikiantys ūkio subjektai, tačiau Ūkio ministerija pažymi, kad daugelis šiuo metu baigiamojoje teisėkūros stadijoje esančios ES direktyvos nuostatų jau šiuo metu įtvirtinta tiek Lietuvoje, tiek kitose ES valstybėse;
- dėl Lietuvos pramonininkų konfederacijos pastabos, Ūkio ministerija pažymi, kad ūkio subjektų struktūrą keičiančios priemonės būtų taikomos tada, kai nėra kitų veiksmingiau problemą sprendžiančių priemonių;
- dėl Teisingumo ministerijos pastabų, Ūkio ministerija atkreipia dėmesį, kad atitinkami klausimai yra reglamentuoti EK reglamente ar numatoma juos reglamentuoti baigiamojoje teisėkūros stadijoje esančios ES direktyvos nuostatose;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2018 m. lapkričio 26 d. išvadoje Nr. NV-3121 atkreipia dėmesį, kad turėtų būti pagrįstini baudų dydžiai proporcingumo principo kontekste, tikslintinos nuostatos, susijusios su piniginių išmokos skyrimu, bei įvertinti kiti pastebėjimai dėl parengtojo projekto.

Atitiktis Vyriausybės programai: įgyvendina Vyriausybės programos skirsnio „*Aktyviai ir visapusiškai apsaugoti vartotojai*“ nuostatas.

Dalykinio vertimo išvada: atsižvelgiant į 2018 m. lapkričio 21 Vyriausybės positarime priimtą sprendimą teisės akto projektą svarstyti 2018 m. lapkričio 28 d. Vyriausybės posėdyje, siūlome

klausimą įtraukti į posėdžio B dalį, prieš tai jį aptarti 2018 m. lapkričio 27 d. Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lrv.lt